

226560 - ئاياللارنىڭ ئەرلەر بىلەن بىرلىكتە مەدەنئىيەت پائالىيەتلرىگە قاتنىشىش ئۈچۈن بىر زالغا يېغلىشى توغرىسىدا

سۇئال

مەدەنئىيەت كۈلۈبىدا ئىلىپ بېرىلىدىغان نۇتۇق سۆزلەش زالىدا ئەرلەر ئالدىدا، ئاياللار زالنىڭ ئارقا تەرىپىدىكى ئورۇنلاردا ئولتۇرۇشى توغرا بولامدۇ؟ ئەگەر ئارسىغا پەردە تارتىلسما، ئارقىدا ئولتۇرغان ئاياللار كۆرسىتىلىۋاتقان پائالىيەتلەرنى كۆرەلمەيدۇ. ئۇلارنى ئەرلەردىن ئايىرىپ باشقا بىر زالغا ئورۇنلاشتۇرۇپ، پائالىيەت تىلىۋىزىيە ئېكranى ئارقىلىق كۆرسىتىلىشى كېرەكمۇ؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۆمىد قىلىمەن.

تەپسىلى جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدەنئىلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەرىدىگارى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە_تاقابىئاتلىرى ۋە ساھابە كىراملىرىغا ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

كۈلۈبتا شەرئى نۇتۇق ياكى پايدىلىق بولغان مەدەنئىيەت پائالىيەتلرى ئىلىپ بېرىلىدىغان بولسا، ئاياللار ئۆزىنىڭ تولۇق شەرئى هىجابى بىلەن قاتناشسا، ئەر_ئاياللار ئارسىدا ئارلىشىش بولمسا، ئۇنىڭدىن باشقا شەرىئەتكە زىت كىلىدىغان ئىشلار بولمسا، ئەرلەر زالنىڭ ئالدى تەرىپىدىكى ئورۇنلاردا، ئاياللار مۇۋاپىق ئارلىق قويۇپ ئۇلارنىڭ كېينىدە هىجابى بىلەن ئولتۇرغان بولسا، ئاقازىنى كۆتۈرمەستىن ھەممە بىردىكى پايدىلىق نۇتۇقنى ئاڭلىسا، گەرچە ئۇلارنىڭ ئارسىدا پەردە بولمىسىمۇ دۇرۇس بولىدۇ. بۇ مەسىلىنى [129693](#)-نۇمۇرلۇق سوئالنىڭ جاۋابىدا تەپسىلى بايان قىلدۇق.

بىر كىشى شەيخ ئىبنى باز رەھىمەھۇللاھدىن: بىزنىڭ مەسچىتتە، ئاياللارنى ئەرلەردىن ئايىرىپ تۇرىدىغان ئايىرىم جاي بولۇپ، بۇ جايغا تام توسىۇلغان، ئاياللار ئىمامىنىڭ ئاقازىنى ۋە دەرسلىرىنىمكىرىپۇن ئارقىلىق تىڭشايىدۇ، جامائەت ئارسىدىن بىركىشى ئوتتۇرۇغا چىقىپ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھەدىستە: **ئەرلەر سەپ تۈزىدۇ، ئاندىن كىچىك باللار سەپ تۈزىدۇ، ئاندىن ئاياللار سەپ تۈزىدۇ** دېگەن، ھەدىسە ئارىدىكى تامنى ئىلىۋېتىشنى ئوتتۇرۇغا قويىۋىدى، جامائەت ئارسىدا زور ئىختىلاب پەيدا بولدى، بۇ مەسىلىگە قارىتا سىلە قانداق كۆرسەتمە بېرىلا؟ دەپ سورىغاندا، شەيخ بۇ مەسىلىگە جاۋاب بېرىپ مۇنداق دېدى: بۇنىڭ ھەممىسىدە ھېچ قىيىنچىلىق يوق، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ دەۋرىىدە ئاياللار ئەرلەر بىلەن بىرگە ئەرلەرنىڭ كېينىدە تۇرۇپ ناماز ئوقۇنتى، ئۇلارنىڭ ئارسىنى ئايىرىپ تۇرىدىغان تام ياكى توسۇپ تۇرىدىغان پەردە_توساق دېگەندەك نەرسىلەر بولمىغان، ئۇلار سەپنىڭ ئاخىرىدا تۇرۇپ ئەرلەر بىلەن بىرلىكتە ناماز ئوقۇغان. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **ئەرلەرنىڭ سېپىنىڭ ئەڭ ياخشىسى ئالدىنى سەپتۈر، ياخشى بولمىغىنى ئاخىرقى سەپتۈر، ئاياللارنىڭ سېپىنىڭ ئەڭ ياخشىسى ئاخىرقى سەپتۈر، ياخشى بولمىغىنى ئالدىنى سەپتۈر.** [مۇسالم رىۋايتى].

چونكى ئاياللار سېپىنىڭ ئەۋەلى ئەرلەرگە يېقىندۇر، ئەگەر ئاياللار مەسچىتتىڭ تۆۋەن تەرىپىدە ئەرلەرنىڭ كەينىدە پەرددە تارتىپ ناماز ئوقۇسا دۇرۇس بولىدۇ، تام توسوش ياكى باشقان نەرسىلەر بىلەن ئوتتۇرنى توسوشنىڭ ھېج حاجىتى يوق. ئەگەر تام بىلەن توسىسا ياكى پەرددە بىلەن توسىسا، ئاياللارمۇ چۈمىبەللەرنى ئىلىپ، يۈزلىرىنى ئىچىپ راھەت ئولتۇرۇپ ناماز ئوقۇيدۇ، قىرأئەتنى ۋە باشقان دەرسىلەرنى مىكىپپۇن ئارقىلىق ياكى ئىمامىنىڭ ئاۋازى ئارقىلىق ئاڭلايدۇ، بۇنىڭدا ھېج قىيىنچىلىق يوق. ئاللاھ تائالاغا ھەمدىلەر بولسۇنكى، بۇ مەسىلىدە كەڭرچىلىك بار".

ئەگەر ئارىغا رىشاتكىلارنى قويىسا ئاياللارمۇ ئىمام ۋە جامائەتنى كۆرسە ۋە ئىمامىنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلىسا بولىدۇ، بۇ ئىشتا كەڭرچىلىك بولۇپ، قاتتقىلىق قىلىش توغرا بولمايدۇ، ئارىدا تام بولسۇن ياكى پەرددە ياكى رېشاتكا بولسۇن ۋە ياكى ھېج نېمە بولمسۇن بۇنىڭ ھەممىسى دۇرۇس بولىدۇ. ئاللاھ تائالاغا شۇكۇرلەر بولسۇنكى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ دەۋرىدىمۇ ئەرلەر بىلەن ئاياللارنىڭ ئارسىدا ئۇلارنى ئايىرىپ تۇرىدىغان تام، توسابق، پەرددە دېگەندەك نەرسىلەر بولمىغان، ئۇلار ئەرلەرنىڭ كەينىدە تۇرۇپ ناماز ئوقۇغان ئىدى". [نۇرۇل ئەلەددەربى پەتىۋالرى "12-توم 267-269-بەتلەر].

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.